

¡Benvingut, sergent Pepper!

Moda, música, disseny, grafisme, han posat la seua mirada en els anys seixanta. Les tendències assenyalen un retorn de la psiquedèlia i l'estètica 'hippie'. Això sí, convenientment reinterpretats per un final de dècada.

Carles Gàmez

Els anys seixanta continuen servint de model, objecte de culte, ja des d'una mirada nostàlgica o a través d'una revisió crítica. El recurs del *revival* ha esdevingut un fet natural en la nostra època, i en el món de la moda, un hàbit inevitable i necessari.

Ara, dins d'aquesta recuperació de signes estètics del passat, els ha arribat l'hora als nostres avantpassats *hippies*, il·lustres pelegrins de Wigt i Katmandú. Això sí, convenientment reinterpretats i adaptats per a aquest final de

dècada pels *filòsofs de les tendències*, i emmarcats dins de l'era psiquedèlica que els va emparar.

Després d'haver presenciat el retorn del *glamour* de Hollywood, l'era *Gatsby*, la fascinació dels anys cinquanta i l'American Grafitti, els xics i xiques de *Hair* inicien la seua tornada triomfal, entre camises fosforescents de coll Mao, pantalons acampants, estampats ètnics, casaques hindús i paisatges color d'àcid escapats de *2001 una odissea espacial*.

Tot i això, no ha estat solament la moda la canalitzadora d'aquests signes d'identitat, la música i el disseny tam-

bé s'han sumat a la iniciativa. D'altra banda, films com *La chaqueta metálica* o *Good morning Vietnam*, des de la vessant bèl·lica, posen de nou en circulació temes musicals de l'època amb gran èxit. *Les botes* de Nancy Sinatra tornaven de nou a caminar, o l'alegria rítmica del *soul*. Fins i tot la música xiclet dels Archies o Ohio Express...

A la meitat de la dècada dels anys seixanta, els Beatles, juntament amb altres personatges cèlebres de la *jet-pop*, com Mia Farrow —lliure de *papà* Sinatra— o l'escocès Donovan, seguits per una colla de fotògrafs de tot

Models de Pep Boluña.

Prince ha sabut utilitzar la psiquedèlia per a la seua música.

el món, pelegrinen a l'Índia a la recerca de les ensenyances del Maharishi. Des de la capital britànica, les *boutiques* del *swinging London* exporten el *look* hindú pertot arreu. Vint anys després els dissenyadors de moda els reiten homenatge a través de les passarel·les. El gust per la fantasia i el folklorisme barroc s'anuncien com peces de recanvi per a una època marcada per l'austeritat monacal i el colorit ombrívol.

Paradoxalment, algunes de les manifestacions pop dels anys seixanta foren en realitat fenòmens *revival*, com el redescobriments de l'estètica Art Nouveau i la canonització del pòster com a motiu de decoració. Uns cartells que serveixen per a difondre l'obra d'artistes vuit-centistes, com Mucha o Beardsley, o contemporanis com Milton Glaser o Peter Blake. Aquest darrer, és l'autor de la portada del disc *Sergeant Pepper*, disc-bíblia del grafisme pop dels anys seixanta. Entre nosaltres no podem eludir l'obra d'Enric Sió. Però fou sobretot el fotògraf americà Richard Avedon i els seus retrats-pòsters editats pel *Daily Express* el 1967, sobre els Beatles, el punt àlgid de l'estètica psiquedèlica i que tindrien una influència decisiva en el món de les arts plàstiques.

Si Londres fou la metròpoli per excel·lència dels anys seixanta, a l'altra banda de l'Atlàntic, la Costa Oest americana en seria una poderosa rival. Una cançó de Scott Mackenzie, que parlava de flors i amor, posava de moda la ciutat de San Francisco en l'hemisferi. La capital californiana i sobretot el seu campus universitari, servien de laboratori per a l'experimentació de les més diverses drogues i filosofies, un supermercat espiritual que contaria anys després Tom Wolfe. Richard Lester amb el seu film *Petulia* documenta aquell moment de la ciutat. Però cap film com *Yellow Submarine* per a emblematitzar el frenesí visual i la imaginació multicolor d'aquells anys. Foren segurament els Beatles, com a personatges-gurú dels anys seixanta, els que generarien al seu entorn el major nombre de manifestacions pop.

De tota manera resulta curiós que una dècada com els seixanta, que es va caracteritzar pels seus cants llibertaris, a través de l'amor o de les drogues, marcada per la recerca dels paradisos i la promiscuïtat sexual, haja estat triada com a model per una altra dècada que s'ha significat per posar en tela de juí o invalidar moltes de les suposades conquestes d'aquella. Però, ja se sap, la moda és la moda. □

Cadascú amb el seu somni

Nicoletta

John Lennon va dir: «el somni s'ha acabat». I la dècada dels prodigis va donar pas a una era gris amb paraules grandiloqüents i sons pretensiosos. Des dels suburbis van sorgir uns tipus durs sense res a perdre i fent malbé els sintetitzadors de l'última generació. Sobre l'asfalt no creixen flors i molts carrers són plens de brutícia. No hi ha futur i és una estúpida pintar-lo de color; és millor acabar ràpidament.

Però és tan difícil canviar-ho tot per a fer el somni realitat, com acabar amb tot. La vida continua i alguns, pel seu compte, s'entesten a continuar somniant els seus somnis particulars. Uns altres s'instal·len amb energia i escepticisme en una crisi permanent. Als sons durs, hi conviuen notes de color i ritmes més o menys cadenciosos. Hi ha pocs que follen perquè sí i no necessàriament en una orgia de flors i d'amor.

A mitjan dels anys 80, l'esperit de la vella psiquedèlia es reencarna en les noves generacions que busquen fonts d'inspiració i que, en el millor dels casos, utilitzen la primera matèria per a transformar la seua pròpia capacitat creativa. Alguns ressusciten els Doors, uns altres Syd Barrett i també al Captain Beefheart. No hi ha massa sorpreses, però quan s'ho saben fer, tampoc hi ha mimetismes; perquè sí i limitats a recordar el passat, pots ser un bon artesà, però mai un artista. I, d'altra banda, els somnis col·lectius han mort i ara només hi ha somnis personals.

Els millors ho conjuguen tot, o quasi tot, i esdevenen un revulsiu de la música estàndard. El vessant *funk* de Prince, el vessant *glam* de Prince, el vessant psiquedèlic de Prince... fan, de Prince, l'únic. No n'hi ha prou amb les camises amb paramècis, malgrat que el seu segell discogràfic s'anomena Paisley. Les seues paraules màgiques no són exactament «pau i amor», sinó «Music, love, sex, death» (MLSD).

Nova o vella psiquedèlia, tant fa. El risc i la imaginació obren la ment de qui crea i escolta, especialment si el primer és capaç de comunicar i el segon és receptiu. No hi ha fórmules. O, en tot cas, la fórmula magistral no és igual que la còpia. Ni tan sols amb els àcids, on la fórmula pot degenerar fins a convertir-se en un simple Katovit. Ja s'ho farà cadascú amb el seu somni. □